

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana za leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gld.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVIII.

V Ljubljani 1. prosinca 1875.

List 1.

Koledar za naslednji teden.

Prosinec. — Januvar.

1. Petek. *Novo leto. Praznik obrezovanje našega Gospoda Jezusa Kristusa.* „Ko je bilo osem dni dopolnjenih, da je bil otrok obrezan, mu je bilo dano ime Jezus“. (Luk. 2, 21.) —

V imenu Jezusa.
Gospoda in Zveličarja,
To novo leto zdaj začnimo,
Za večnost delati hitimo!

Sv. Fulgencij — Svetličnik — škof v Ruspi, spoz. novaveč, je bil 468. leta rojen v Afriki, sin imenitnih staršev. Naj bi vsi slovenski otročiči tako lepo pričeli novo leto, kakor mladi Fulgencij svoje življenje. Po zgodnji očetovi smrti ga je njegova pobožna in razumna mati dala v šolo, da se je učil latinskega in grškega jezika in družih znanstev. Prav dobro se je v šoli učil, in bil je kmalo tudi svoji materi doma močna podpora v oskerbovanji njenega posestva. Kjer je le mogel, je polajševal hišne butare svoji ljubljeni materi. Živel je tako lepo, da se mu je v očeh nedolžnost brala. Tolikanj ljubeznjivi Jezusovi čednosti, pohlevnost in ponižnost, ste živo cvetle v njegovem lepem srcu. Ker se je bil slovez njegovega znanja in preimenitnih čednost čedalje bolj razširil, so si ga meščanje izvolili višega davkarja v mestu. Mladeneč, mehkega in usmiljenega serca, je pa to svojo težavno službo le z britkostjo opravljal, ker ni mogel ubozih tretji in dolžnih davkov z oestrojstjo terjati in pobirati; toraj se je tej hudi službi odpovedal, in sklenil je svet zapustiti, v tihi samoti — v samostanu — Bogu služiti in si dušo zveličati. V tem sklepu je bil blagi mladeneč še bolj poterjen po pridigi sv. Avgušтина, v kateri je ta slavni cerkveni učenik popisoval nečimernost tega svetá, naglo minljivost vsega časnega in zadovoljno življenje samostanskih bratov.

Fulgencij, 20letin mladeneč, prosi škofa Favsta, naj bi ga sprejel v svoj samostan. Škof se mu začudi, rekoč: „Kaj, ti hočeš biti menih, ki si dobrega življenja vaju, in spremeniti svojo lepo obleko z ostro meniško haljo?“ Mladeneč mu odgovori: „Gospod, ki je davkarja Mateja med apostelje poklical, bo tudi meni dodelil milost, da bom davkarsko službo zamenil s spokornim meniškim življenjem“. Škof mu odgovori: „Moj sin! ostani pri nas; vidilo se bo, če boš svoje besede tudi v djanji spolnoval“. Negova mati tarna in joka pred samostanskimi vratmi, in škofa prosi, naj ji sina domú pošlje. Škof jo tolaži s tem, da ima doma še drugega sina v podporo. Sin se pa z maternimi solzami ne dá

omečiti, ker se spominja Kristusovih besedi: „Kdor očeta ali mater bolj ljubi, kakor mene, ni mene vreden“. Fulgencij je bil naj lepši zgled v vsih čednostih, zlasti pa je gorel za čisto, katoliško vero, ter je z vso močjo spodbijal arijansko krivo vero; zato so ga arijanci močno čertili in preganjali. Nek duhoven arijanske krive vere ga je grozovito pretepel in močno ranil; on pa mu je iz serca odpustil. Prebivavci v mestu Ruspi ga z neodjenljivimi prošnjami prisilijo, da se dá škofa posvetiti. Fulgencij škof je vse svoje viši pastirske dolžnosti z vso mogočo grečnostjo in serčnostjo spolnoval. Satan, sovražnik vsega dobrega, pa je nadražil Trazimunda, arijanskega kralja Vandalov, da ga je v Sardinijo pregnal. Pa tudi v pregnanstvu je bil Fulgencij v vedni zvezi s svojo škofijo, ter je vernim pošiljal pastirske liste. Po smrti kralja Trazimunda se je vernil v svojo škofijo. Veselje vernih je bilo nepopisljivo veliko. Od sv. Fulgencija imamo mnogo spisov, v katerih razlaga katoliško vero zoper arijanske zmote; nekaj njegovih govorov se nahaja tudi v našem brevirju. Svoje sveto, spokorno, delavno življenje je sklenil v 65. letu svojega življenja in v 25. l. višega pastirstva 1. prosinca l. 533.

Sv. Fulgencija je vodil terdni sklep: „Davkarske službe ne bom več opravljal, svetu ne bom nikdar služil, ker mi ne daje tistega notranjega miru, ki ga le v Bogu nahajam. Bog je moje pribežališe in moja moč, v njega bom zaupal“.

2. **Sabota.** Sv. Makarij, opat tebsjakih pušavnikov v Afriki. † *) okoli leta 400 po Kr.

3. **Nedelja** pred razglašenjem Gospodovim. Evangelij: „Dete Jezus se verne iz Egipta v mesto Nazaret“. (Mat. 2.) — Sv. Genovefa, devica v Parizu na Francoskem, sloveča po svojih imenitnih čednostih in čudežih. † l. 512.

4. **Ponedeljek.** Sv. Tü, ljubljeni učenec in spremljavec sv. Pavla apostelja, škof na otoku Kreti (Kandiji). † l. 94 svojega življenja.

5. **Torek.** Sv. Simon Stebernük, pušavnik, ki je zarad zveličanja svoje duše in v prid svojemu bližnjemu z mnogimi nauki 40 lét na visokem stebru preživel. † l. 459.

6. **Sreda.** Praznik razglašenja Gospodovega ali svetih treh Kraljev, Gašparja, Melhijorja in Baltazarja, ki so prišli iz jutrove dežele novorojenega Zveličarja sveta — Božje Dete — molit.

7. **Četrtek.** Sv. Valentin, škof pasavski, je v 5. stoletju z velikim vspehom oznanoval sv. vero po Pariskem in Tirolskem. Pomočnik v neznani božjastni bolezni.

*) Križec pomeni: „umerl“.

8. **Petek.** Sv. *Severin*, opat v samostanu, ki ga je bil sam zidal, je sv. vero razširjal in ljudi k pokori budil v hudih časih 5. stoletja po Avstrijskem, Pariskem, Štajarskem in Koroškem. † 482.

9. **Sabota.** Sv. *Julijan* in njegova žena devica *Bazilisa* sta bila pod cesarjema Dioklecijanom in Maksimijanom na povelje deželnega poglavarja Marcijana mučena in ob glavo djana. Marcijanov sinček Celz spozná pravo vero, pridobi svojo mater Marcijonilo; oba sta bila ob glavo djana.

Nagovor

sv. Očeta papeža Pija IX do kardinalov 21. grudna 1875.

Častiti Bratje! Vidimo, kako se dan na dan stiske Cerkve Božje naraščajo, ter so čedalje britkejši, hujši; torej nas nuka veliko bolj solze prelivati, kakor pa besedo reči čez toliko zatiranje resnice in pravice, čez nesreče človeškega družinstva, čez slepoto hudobnežev. Zakaj brezbožnost obširno gospoduje, spodbujana z nespametno šopirnostjo svobode v edinosti s tesno družbo svojega priverženstva. Zbrala je namreč ta (brezbožnost) v svoje namene razkolnike, krivoverce in nejevernike, kakor tudi svojo močno hudobijo, silo in goljufijo, in naklonila si je misli ljudi z upanjem in s strahom, ter namérla dognati do tega, da bi razdjala katoliško vero, ako bi bilo mogoče, in bi se tako spolnila želja, ter se ustanovilo njeno kraljestvo, to je kraljestvo poganske spačenosti, kakoréne je Kristus Gospod rešil človeški rod, ter ga je obdal s svetlobo kraljestva Božjega.

Pod tem zakletstvom sovražnikov Božjih v resnici hudo zdičuje katoliška Cerkve. Ni potreba vam v spomin klicati njenega žalostnega stanja v nemškem cesarstvu, v Švici, po okrajinah srednje in južne Amerike, ker znani so vam toliki njeni udarci ter se vdeležujete tudi vi naše serčne bolečine. Govoreč pa vam danes o poterjenji antijohijskega patrijarha v Siriji, si ne morem kaj, častiljivi bratje, da obžalujem z globoko žalostjo neusmiljeno preganjanje, ki ga terpe katoliški Armeni pod otomanskim (turškim) cesarstvom. Od tam je zares nespodobno pregnan postavni armenski patrijarh v Ciliciji, in potem očitna oblast namérja kakor katoličane obderžati tiste izmed duhovnov in svetnih, ki so se sperli zoper našo oblast in odrekujejo dolžno pokoršino imenovanemu patrijarhu, ter so zapustili ovčnjak Kristusov in nesrečno odpadli od katoliške edinosti. Takim dopuščajo očitno brambo, prave naslednike Kristuseve, ki z močnodušnostjo prenašajo vse zopernosti, da bi ohranili versko edinost svojih očetov, pa puščajo na voljo sovražljivostim in razdraženosti novih razkolnikov; njih posestva in njih cerkve so na naznanilo in s pomočjo novih razkolnikov po mnogih krajih vojaštva s silovitostjo v oblast vzele; oni sami pa so bili prisiljeni zbirati se v osebnih hišah na obhajanje ss. opravil in skrivnost. Nič ne pomagajo v njih brambo celo same pogodbe tega stoletja, vsled katerih, ker je oklicana svoboda vesti, bi jim moralo na voljo biti imeti lastne cerkve, spoznavati svojo lastno vero, biti v zvezi s svojimi lastnimi pastirji. Tudi jih ne branijo slovesne zveze, sklenjene med mogočnimi vladarji, s katerimi je bila zraven družih ustanovitev tudi popolnoma zagotovljena svoboda, varnost in posestev katoličanov v otomanskem cesarstvu. Kje je zdaj svetst med seboj danih obljub? Kje je zahtevanje jih spolnovati in podpirati zatirane v tem, v čimur morejo ali morajo glas povzdigniti?

V spominu na to hudo, častiljivi Bratje, se ne moremo zderžati naj globokejši žalosti, ker vidimo od

ene strani, koliko vojsko so nevérniki z zvijačno potuho vzdignili zoper Boga in zoper božje delo, ki ga je On ustanovil na zemlji, ki ga vlada s svojim duhom, ki je podpirano z njegovimi obljubami; po drugi strani pa ne le da se nič ne stori zoper tako preklicano zakletstvo, temuč se še podpira in hujska, ne pomisli se pa, da po poterti Cerkvi in poteptanih njenih pravicah tudi druge človeške pravice in občinski mir ne morejo obstati.

V sredi bučanja tolikega viharja, častiljivi bratje, pa naj bo vse naše upanje neprenehoma ustanovljeno v Bogu. Sej reč, katero mi branimo, je reč Božja, in akoravno so nam bile od božjega Učenika britkosti tega sveta napovedovane, vendar Bog njega, kdor vanj zapu, ne zapusti, in obljubil je nam, da pri nas ostane do konca sveta. Ali ni mar to tolažba njegove božje milosti, da je do danes podpiral v tako veliki poskušnji častiljive brate škofe kakor tudi duhovne in vernike na Nemškem, v Švici, v jutrovi okrajinah, v ameriškanskih deželah, pa takó, da so dajali prečudne zglede stanovitnosti, gorečnosti, vere, nepremagljive poterpežljivosti in močnosercnosti, veri v veliko slavo? Mi pa dajajmo hvalo predobrotljivemu Bogu, ki Cerkev v tolikih stiskah s svojo pomočjo podpira in poterjuje. Prosimo ga pa, in sicer z gorečimi molitvami in svetim življenjem, naj nas in vse svoje ljudstvo še dalje poterjuje v vojski, naj s svojo lučjo razsvetli zmotenim pamet, serca omeči, in kakor naš Odrašenik močnega oboroženega ni s skazovanjem svoje vsegamočnosti, ampak s skazovanjem naše revšine in slabote premagal, tako tudi mi premagujmo nasprotne moči s krepkostjo poterpežljivosti in pravice. Ako bomo tako klicali, ne moremo dvomiti, da bodo potolažen nam odgovoril hitro v svoji dobroti: *Jest sem tvoje rešenje.*

K sklepu sv. Oče kardinalom naznanujejo, da po smerti sirskega patrijarha Filipa Hircus-a so sirske škofje imeli zbor v cerkvi Marije Rošenice na Libanu, in izvolili so enoglasno za novega patrijarha monsig. Dionizija Šelhot-a, dosedaj nadškofa v Alepu v Siriji, kterega so sv. Oče o tej priliki, prašavši za svet pričujoče kardinale, poterdili in mu „pallium“ poslati zvolili.

Cvetlice,

posvečene Naši ljubi Gospej presvetege Serca.

Čast in hvala Bogu! lepi glas je počil iz bele Ljubljane, ki odmeva od Triglava čez Gorjance, od Snežnikov do jadranskega morja. Le urno tako naprej, in Ljubljana nam bo zopet bela, ne pa umazana. Radi se bomo ozerali na dobro vbrano, terdno oboroženo veliko vojsko, kakor so delali naši slavni spredniki, ko so čuli iz srede svoje ljubljene domovine glas, ki jih je klical in zbiral v bran proti grozovitemu dušmaninu, proti nevernemu Turku. Radi si hočemo pridružiti temu novemu glasu, da z druženo močjo planimo na sovražnika vsega dobrega, na zatiralca tega, kar je Božje, kar je pravično. In kdo vé, če ni to volja Božja, da se je zaznal že sedmi dan — zadnji čas — da bo naše veliko vpitje poderlo zidovje sovražne Jerihe? Zgodilo se bo, ako je volja Božja, da bo pravični Bog zdaj zdaj zagermel z velikim hrumom na flibuščane, ter jih prestrašil, in bodo ponizani, zapodeni in pobiti, da bo ves svet skoraj spoznal moč kamna, kterega je postavil današnji Samvel — Pij IX? In ta kamen nam je Marija, brez madeča spočeta — ta kamen je Marija, naša ljuba Gospa presvetege Serca.

Zberimo se v duhovno vojsko; delajmo sveto silo presv. Sercu. Naj zgine zmed nas neopravičena, bi dejal

otročja maloserčnost! Urno nabirajmo novince v to duhovno vojsko; ne bodimo zbirčni; sej dandanašnji mora biti vsak vojak. Nabirajmo ne le terdne mladosti; tudi sivi starčki, stare ženice, majhni otročiči — vsi se pripravimo za Kristusovo vojsko. Pri razrušenji Jerihe niso bili samo vojaki. Duhovni so nesli skrinjo zaveze okoli sovražnega zidovja, klicali — trobili so v trobente; starčki in otroci, vse ljudstvo je vpilo in mesto se je razrušilo. — Kaj? ko bi vsi dušni pastirji se zedinili, pa bi popisali vsak svoje duhovne vojake, velike in male, močne in šibke. Kaj? ko bi se zapisala vsa škofija — še več! vsi Slovenci v to duhovno vojsko in bi vsi vpili z enim glasom: Naša ljuba Gospa presvetega Serca, prosi za nas! O, to bi bila sila Božja! Kdor bi se pa branil in bi se ne hotel zapisati v to vojsko, njega bi pa še naj prej — v prvo versto zapisali: in drugi bi se ponudil, da bo šel zanj na stražo, da bo za njega vpil: „Naša ljuba Gospa presv. Serca, prosi za nas Boga!“ Tako: kaka pobožna hčerka za svojega nesrečnega očeta, kaka sestra za svojega zanikernega brata, kako dete za svoje uboge starše. itd.

In če zraven povabimo vse svetnike, pa še vse angele, da z nami združijo svoje glasove in tako vsi večkrat na dan zaženemo svoj glas: Naša ljuba Gospa presv. Serca, prosi za nas! kaj menite, da se ne bo porušilo zidovje sovražne Jerihe, to je zmot in pregréh sedanjega časa. Mar ne bo roka Gospodova zoper filiščane?

Da to duhovno vojsko toliko hitrej nabiramo in da toliko serčneje vsi združeni kličemo: Naša ljuba Gospa presv. Serca, prosi za nas! sem si namenil nekoliko pisati, da naj Marijo, našo ljubo mater, na novo in bolj serčno častimo. To bom pa posnel iz prelepih spisov, ktere nam o tej zadevi donšajo zares izvrstne in sloveče „Monat-Rosen.“

Danes moram reči:

I. Mi Marijo preslabo častimo.

Kaj neki ti v časti imaš, kaj ti ljubiš? — Kaj ne, tvoje serce hrepeni po tem, kar se ti lepega in dobrega, torej tvoje ljubezni vrednega dozdeva. Kolikor bolj pa lepoto in dobroto ali korist kake stvari spoznaš, toliko bolj jo boš ljubil in čislal, toliko bolj se boš za njo poganjal, toliko bolj jo boš tudi častil.

In jaz pravim, dá, mi Marijo preslabo častimo, premalo ljubimo, ravno zato, ker jo premalo, preslabo še poznamo. „Ako moramo verjeti razodenju svetnikov, nas Bog sili k večjemu, obširnejšemu in k vse drugačnemu čenjenju njegove preblazene Matere.“ Tako piše pobožen mož v bukvicah, v kterih priporočuje ljubezen do preblazene Device Marije. To so kratke, pa pomenljive in imenitne besede; vreden, da jih nekoliko premislimo. S temi besedami nam hoče očitati, da Marijo premalo častimo, preslabo ljubimo, še več, da čenjenje naše do Marije je sploh slabo, majhno in revno, ko pravi, da nas Bog sam sili k močnejšemu in še vse drugačnemu čenjenju do Marije.

Ako ravno teh besed ne moremo drugač razumeti, bo vendar marsikdo mislil; dejal: Sej je čenjenje Matere Božje obilno; zlasti dan današnji, sej na stotine požnih kristjanov k Mariji kliče, cele trume vnetih romarjev na Božje pota popotuje, vse na novo se zališajo njene podobe, nji posvečeni altariji; koliko častivcev ima nebeška Kraljica le v majniku pri Šmarnicah tudi Slovencem toliko priljubljenih; očitno se razglašajo milosti, ktere Marija skazuje ubogim, nadložnim, ki pri nji pomoči iščejo; res, kolikor bolj luč svete vere pri velicah ugasuje, toliko lep ši, toliko serčnejši je čenjenje Matere Božje, ktero ji skazuje pobožno ljudstvo. Sirijo se bratovšine Marijne; lepo je videti o Marijnih praznikih toliko ljudi pri angelski mizi. — Vse to je res,

in čast Bogu, da je res! Ravno v tem moramo spoznati milost Božjo.

Pri vsem tem ostanem pri svoji besedi in pravim: Mi Marije, ki je čudež vseh čudež, ne slavimo, ne povikšujemo, ne častimo in ne ljubimo, pa ji tudi ne služimo tako, kakor bi mogli, kakor je ona vredna.

Predraga duša! preglej malo bolj na tanko svoje lastno čenjenje do Marije; preiši in prevdari, kako pa ti častiš Marijo? s kakošnim namenom? s kakošno vnetostjo? s kakošno ljubeznijo? in kaj neki delaš v čenjenje Matere Božje? Ako hočemo odkritoserčni biti, moramo spoznati, da vse, kar mi v čenjenje Marijno storimo, je uboga, revna in nevredna senca, kakor bi mogli to nebeško Kraljico častiti. Si li, ako res želiš biti pravi častivec Marijin, si li ti sam zadovoljen s tem, kar storiš v čenjenje njeno? Je li vse tvoje čenjenje zadostno, in če jo tudi vse svoje življenje že častiš? Kaj si pač vse že storil iz tega namena?

Marija je vredna veliko večji slave, veliko večjega čenjenja, veliko večji ljubezni, veliko večji službe. Naj ti to, ljuba duša, nekoliko pojasnim. Glej, po Mariji nam je zveličanje došlo; ona je tisti studenec, iz kterega smo mi zajeli življenje in zveličanje svoje. Po Mariji nam je Bog Oče dal svojega edinorojenega Sina. Svet ni bil vreden, da bi bil naravnost, iz rok Očetovih sprejel Sinu Božjega, uči sv. Avguštin. Zato ga je dal Mariji, da ga je ona svetu dala. — Po Mariji in le z njenim privoženjem se je Jezus, včlovečeni Sin Božji, samega sebe za nas nebeškemu Očetu daroval. — Po Mariji je sv. Duh storil naj imenitnejše delo, da je Sin Božji se včlovečil, in po njej še vedno sv. Duh rodi Jezusa Kristusa v udih njegovih.

Marija je zapečateni studenec, zaklenjeni vert, zvesta nevesta sv. Duha; ona je svetišče, prebivališče presvete Trojice, kjer Bog veličastnejši prebiva, kakor nikjer drugej ne, še celo med kerubi in med serafine ne. Zares je ona veliki in Božji svet velicega Boga, kjer so neizrečene lepote, nezmerni zakladi. Marija je edina, ki je milost našla pri Bogu, brez pomoči kake druge stvari. Pa le po nji so dosegli milost, gnado vsi, kteri koli so jo kdaj dosegli in tudi le po nji jo bodo dobili, kteri koli jo bodo še dobili. — Milosti polna je že bila, ko jo je veliki angelj Gabriel pozdravil; kako prebogato pa je bila napolnjena z gnado sv. Duha, ko jo je nam nerazumljivo obsenčil in v tej dvojni polnosti je še dan na dan, vsaki trenutek toliko napredovala, da je dosegla nezmerno in nezapopadljivo stopnjo milosti, da jo je Večni odbral v edino ključarico svojih zakladov, v edino delivko svojih milost, da z njimi zlahotni in bogati, kogar hoče. Zato pravi sv. Bernard: Išimo milosti, pa išemo je po Mariji? Sv. Tomaž pa pravi: Marija se zove morska zvezda, kakor le-tá mornarje v zavetje pripelje, tako pripelje Marija kristjane v nebesa. — Zares velike in skrivne reči je vsegamogočni Bog storil nad to prečudno stvarjo! V svoji veliki ponižnosti je bila vendar prisiljena reči: „Velike reči mi je storil on, ki je mogočen.“ Svet, se vé, tega ne spozná, ker tega spoznanja ne zmožen ne vreden ni. Svetniki so pa čudne reči pripovedovali od tega sv. Božjega mesta, in oni terdijo, da nikdar niso bili tako zgovorni, ne tako zadovoljni, kakor kedar so od nje govorili.

Vsaki dan, od enega konca sveta do drugega, v naj viših visočinah nebeških pa v naj nižjih globočinah pozemeljskih vsi oznanjuje prečudno Marijo. Vsi deveteri angeljski kori, vse ljudje vsih časov, vsih redov in vsih stanov, dobri in hudobni, celo hudobni duhovi, radi ali neradi, so z močjo resnice prisiljeni, da jo srečno, blaženo imenujejo. Sv. Bonaventura pravi, da vsi angelji nebeški neprenehoma kličejo: „Sveta sveta, sveta Marija, Božja porodnica in Devica!“ in da jo milijonkrat

na dan pozdravljajo z angeljevim češenjem: Češena si Marija, ko se pred njo ponižajo in milo prosijo, naj jih s svojimi povelji počastiti blagovoli. Sv. Mihael, knez vseh nebeških duhov, je naj bolj vnet jo častiti in njeno čast razširjati ter vedno pričakuje, da bi bil počisljan na njeno povelje postreči kteremu njenih služabnikov. Tako uči sv. Avguštin.

O ljuba duša! Mar po tem poveršnem premislilu ne bomo spoznali, da Marije nismo tako slavili, ne tako čislali, ne tako povzdigovali, ne tako častili, ne ljubili in ji nismo tako služili, kakor bi to vse storiti mogli! Mar ni vredna več slave, večega češenja, več ljubezni in več službe, kakor smo to dozdej skazovali tej nebeški Kraljici, tej mogočni srednici svoji?

Oh, mi Marijo le premalo poznamo, in ker je dosti ne poznamo, jo tudi premalo častimo. „Ako bi mi le Marijo poznali, pravi imenitni njen častivec Faber, potem bi ne bilo nobene merzlotе do Jezusa. Ako bi le Marijo poznali, bi bila naša vera vse bolj prečudna, bi bile vse drugačne naše Obhajila. Oh, da bi le Marijo poznali, mi bi bili vsi bolj svečni, vsi svetejši, mi bi bili veliko bolj žive podobe našega Gospoda in Zveličarja, njenega predragega in prečesnega Sina.“

Ni toraj čuda, da Bog sam nas sili k vse drugačnemu, k serčnejšemu in večemu češenju Marije Device. Marija ni še zadosti znana, in to je velik vzrok, da Jezus Kristus še ni spoznan, kakor bi mogel spoznan biti. In kedar bo prišlo kraljestvo Jezusa Kristusa vsemu svetu, kar bo gotovo; bo to le gotov nasledek spoznanja kraljestva preblazene Device Marije, ki ga je pervikrat prinesla na ta svet in bo tudi njegov drugi prihod veličasten storila.

Veselimo se toraj, da je Bog obudil novo češenje svoje preblazene Matere; veselimo se bratovšine, ktera se tako hitro, tako prečudno širi po vsem keršanskem svetu, ktera bo na novo vterdila in pospešila kraljestvo Marije, naše preljube Gospode. Zaupajmo na Božjo pomoč, da tako bo prišlo novo življenje, pomlajena moč v katoliški svet, da bo ponovljeno, vterjeno kraljestvo Kristusa, našega božjega Učenika, ki je svet premagal, da bo tako tudi ponovljen in vterjen mir, red, pravi Kristusov duh v hišah, v šolah, v soseskah in v celi državi.

„Bog hoče, da bo njegova Mati zdaj bolj znana, bolj ljubljena, bolj češena, kakor je bila dozdej. In to se bo gotovo zgodilo, ako bodo predločeni z milostjo (gnado) in v luči sv. Duha pričeli to notranjo in popolno vajo, ktero jim bom odkril.“ Tako je govoril častiti služabnik Božji in posebni častivec Matere Božje, Ludvik Marija Grignon de Montfort, misijonar na Francoskem, ki je oznanoval, da novo in večje češenje in posebna ljubezen k Materi Božji je zedinjena z drugim prihodom njenega Sina.

Po tem navodu poskusimo tudi v-i verni Slovenci, ki smo Marijo, ta čudež vsih čudežev Božjih, dozdej premalo poznali, pre-labo ljubili, prerevno častili, da jo zanaprej bolj poznamo, serčneje ljubimo in slovesnejše častimo. — Ti pa, o Marija, Mati premila, sprosi nam to milost, da bomo prištetji pervim častivcem tvojim! Naša ljuba Go-pa presvetega Serca, prosi za nas Boga!

(Dalje sledi.)

Grobna izba.

(Poslovenil M. T.)

Bertold Mormann pripoveduje v svojih spisih neko prigodbo, ktera bi se utegnila marsikteremu zabavljivcu in neverniku v naši zlati čri pileči.

„Še pred malo leti, pravi, živel je na Dunaji gospod A. P., pisavec in pesnik ne ravno prazne glave; ali bil je tako imenovan svobodun, ki je imel posebno veselje, duhovne, vero v čudeže, zaupanje v molitev itd. (z navadnimi priimki) psovati in zaničevati. Veliko njegovih spisov je bilo ravno te zlobe polnih zoper služabnike in nauke sv. katoliške cerkve, in le prepogostoma so take blodnje tudi iz njegovih ust prihajale.

Kar se nekega dne, potem ko se že dolgo nisva bila videla, zopet po naključji snideva. Pa — kako se je mož spremenil! Nič več ni psoval in sramotil duhovščine; mislil si je, da je vender le med njimi veliko resnično pobožnih, časti vrednih mož, in da B g takim celo po vidnih znamenih milost pred svetom dodeluje; pravil je celo, da čudeži in uslišanja molitve v novejših časih niso nemogoči. Nad tem jako se zavzemši prašam ga, kaj da bi ga bilo utegnulo v njegovem mišljenju tako spremeniti. „Vidite, mi odgovori, ravno sem se vernil iz Italije, kjer sem doživel neko prigodbo, ki je cel prekuc napravila v mojem sercu. Le poslušajte!

V B., malem mesticu srednje Italije, je živel kerčmar, čigar gostilnica je bila v tistem kraju za nar boljši znana in zato vsa polna pototnih. Leta preteklo, kerčmar si pridobi med mestnjani častljivo ime; vsi ga kot mirnega sosedu ljubijo in čislajo. V njegovi gostilnici, ki je imela kacic dvanaajstero izb za popotne, se nikoli ni nič pripetilo, kar bi bilo kako priliko dalo posestnika gostilnice v hudoben sum pripraviti, in še celo prizadeve njegovih nevošljivcev, ljudem ga dati v zobe, so bile zavoljo njegove znane in skušene poštenosti zastonj. Kar se nenadoma nekaj primeri, po čimur gostilnica propade in kerčmarja v nar slabši ime pripravi. V zadnjem koncu gostilnice, v pervem nadstropji, najdejo nekega jutra tergovca, ki je ondi prenočil, mrtvega v postelji. Sodnija, ki pri ti priči pride preiskavat, ne najde pri mrtvem nar manjše sledi silovitega umora; ravno tako spriča vsa njegova najdena gotovina, da ga nihče ni oropal; ali — sodnijsko raztelesenje dokaže, da je umerl po strupu, s kterim je bilo truplo navdano videti, akoravno zdravniki spoznajo, da v želodcu ni nikakoršne sledi po zavdaji; toraj mu je moral strup po skrivnem načinu, morebiti da ga je v sé dihal, ali da je bil vanj sikan, zavdan biti. Vražni ljudje po mesticu so si šepetali in pripovedovali raznotere izmišljene prigodbe od strahov, med kterimi so bili kervosesi, škratje, čarovnice itd., in niso mogli odnehati, ter so ta umor malo poprej zamerli stari, prepirljivi gospodinji kerčmarjevi pripisovali. Ta, so rekli, hodi ko duh po noči okoli in berž ko ne v ti izbi razsaja.

Sčasoma se ta žalostna prigodba pozabi, in izba, kjer se je bilo to zgodilo, zopet za popotne rabi. Nekega dne — dež je lil v curkih in bliskalo se je vse križem — pride nek pastor lësem, ki je primoran zavetja in prenočišča v ti kerčmi iskati. Ker so izbe že vse oddane, morejo mu le eno prazno edkazati, tisto, v kteri se je bila ona nesreča pripetila. Drago jutro, ko pastorja ni k zajuterku, t-če kerčmar s plahim sercem v ono izbo, in komaj odpre duri, sosede se ves bled in trepetajoč, kajti pastor se — ne gane več, mrtve je v postelji. Kljub vsem preiskavam se zopet ne najde sled kakega posilnega dejanja; znamenja zavdaje so ravno tiste nerazumljive; pa niti kerčmarja niti koga drugega ne morejo dolžiti. Več šaljivcev in posmehovalcev, ki so vse to imeli za vražo ali goljufijo, in so nalašč v ti izbi prenočili, je enaka smert zadela, ter so jih zjutraj mrtve našli. Kmaló se ti primérlejši po vsem onem kraju razznanijo. V strahu se ogiblje vsakdo slovite izbe, in nihče več noče v nji prenočiti. Dajo ji ime „grobna izba“.

Dnevi, tedni in mesci prejdejo; popotni, ako jih

kaka nevihta ne prisili, se ogibljuje gostilnice. Blagostan kerčmarjev čedalje bolj zginja, in dasiravno znan za poštenjaka, pride blizu da ne popolnoma v nič.

Sihdob ravno je bilo, ko z začetka omenjeni gosp. A. P. v to kerčmo pride. Že svoboduna in čudotajilca, ki je od postilijona prigodbe te hiše slišal, odhajajo slē, da bode osodo (Boga, si vender ni upal reči!) na boj poklical, in si ravno „grobno izbo“ za spalnico izvolil; toda kmalo ga spreleti groza pred strahovitim imenom in sprejme v drugem koncu od kerčmarja mu ponudeno izbo.

Med tem pride tudi star menih iz obližja, visoko spoštovan v vsi okolici zavoljo pobožnosti, in prosi, da bi ga prenočili. Kerčmar ga prijazno sprejme in povabi k večerji. Razgovarjajo se o tem in unem, kar pride govorica na „grobno izbo“. Stari pater razodeva željo to izbo ogledati, in kerčmar na posled njegovi želji zadosti, luč z mize vzame in po stopnicah gori posveti ter pred durmi imenovane „grobne izbe“ postoji, da pobožni menih, ki je zaradi starosti težko po stopnicah sopihal, za njim pride.

Kerčmar odpre duri — prijazna izbica, z visoko postlano posteljo, se odpre očem ogledovalca. Za te prijaznosti voljo, ne gleda na nevarnost, ki je že marsikterega po noči tu zadela, želi menih po vsaki ceni ravno v ti izbi prenočevati. Zastonj je vse kerčmarjevo ugovarjanje, da bi ga od te misli odvernili. Na zadnje kerčmar pusti luč na mizi, mu vošči lahko noč in odide s trepetajočim srcem v spominu na prihodnje jutro, da bi v spanji pozabil doživete prigodbe. V ti vedni misli, kaj prinese jutrišnji dan, in pa če bo svojega gosta še živega videl, tudi zaspi.

(Konca nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (God sv. Očeta. Leto Jezusovega Serca. „Sveto leto“.) V praznik sv. Janeza evangelista, 27. grud., je bil god preslavnega sv. Očeta Pija IX, ki je bil od Božje previdnosti preizvoljen, da bode določil verski resnici Marijnega brezmadežnega spočetja in papeške nezmotljivosti, obsodil pa dandanašnje laži in zmote, ki begajo človeško družbinstvo in mu ne dajo do miru priti. Očitno je bilo, da stara poterta kača bode pri tolikanj slavnem djanji Pija IX še enkrat vse moči napela, grizla na vse strani, ter iskala po Kristusu odrešenemu človeštvu novih rán vsekati, posebno pa v velikega Pija samega svoj strup brizgati.

Pa čudno je, kako se časi naj večih britkost strinjajo s časi največih milost. „Unità cattolica“ v Torinu ravno v god sv. Očeta pripoveduje, kako je povabljen od neke presvitile osebnosti, da naj ta dan, to je 27. grudna, leto 1875 začne imenovati „leto sv. Jezusovega Serca“, ker ta dan se poverne praznik sv. Janeza evangelista, aposteljna ljubezni, kateri je prvi čutil tolčenje tega najsvetejšega Serca, in je pri zadnji večerji slonel na persih „našega Pelikana“ (kakor Dante imenuje Zveličarja).

Znano je namreč, da od mnogih krajev so se pošiljale prošnje sv. Očetu, da naj se vesoljna Kristusova Cerkev posveti Jezusovemu najsv. Sercu, potem ko je toliko posameznih škofij djanje tega posvečevanja že opravilo. (Tudi „Danica“ je bila že interpelirana, zakaj nič ne piše o prošnjah za omenjeno velikansko djanje.)

To je nekak vvod v zdaj pričeto leto, ki je po določilu papeža Pavla II „sveto leto“. Oklical ga je bil njegov naslednik Ksist IV l. 1475; Gregorij XIII l. 1575; Klemen X l. 1675. Klemen XIV ga je oznanil

za 1775, ker je pa umerl mesca kimovca 1774, ga je pred 100 leti obhajal njegov naslednik Pij VI.

Sveto leto je bilo v začetku vsacih sto lét, potlej na 50, naslednjič na 25 let. Z odpustki sv. leta so bile tudi sicer večkrat molitve razpisane, — pod sedanjim papežem že nekatere krat. Poslednja petdesetletnica je bila pod Leonom XII l. 1825. K pričetju tega svetega leta jih je bilo prišlo tudi več iz kraljeve savojske družine (z vse drugim namenom in srcem, kakor pa je kralj te družine v Rim prišel 5° lét pozneje!), med kterimi je bila Marija Ana, pozneje avstrijska cesarica, ki dandanašnji s svojimi čednostmi in dobrotami razsvitluje Prago, pravi „Unità“; mi pa pristavimo: ne le Pragi, ampak vsemu avstrijskemu cesarstvu sta cesar Ferdinand in cesarica Marija Ana svitli luči, ki Bog daj, da naj še dolgo dolgo ne ugasnete.

„Sveto leto“ bi se bilo moralo v Rimu obhajati tudi leta 1850; toda takrat ga je odvernila Macinova rimska republika. Sv. Oče so bili v pregnanstvu; in ko so se vernili v Rim kakor papež-kralj, so neki dan rekli grenobeljskemu škofu, da čutijo še dosti moči, da čakajo za „sveto leto“ 1875.

To leto je prišlo, in Pij IX bi ga mogli v resnici obhajati, ko bi ubogi Rim ne bil prišel do tega, da mora služiti tistim, ki hočejo namesto „svetega leta“ obhajati satanovo leto (pravi „Unità“)! Ker se priprave za obhajanje „svetega leta“ godé že poprešnje leto, torej že ni pričakovati letos „svetega leta“.

Zadeva pa čas tega „svetega leta“ z drugo stoletnico presv. Jezusovega Serca, in ta god namérjajo slovesno obhajati. Strinjajo se prečudni spomini. 16. rožnika 1675 je Jezus Kristus razodel svoje presv. Serce zveličani Alakoque; 16. rožn. se prične trideseto leto izvolitve sv. Očeta Pija IX. 21. rožn. bode 200 lét, ko se je bil o. Kolombiere v prvo posvetil Jezusovemu presv. Sercu, in s to obletnico skupaj zadeva 21. rožn. kronanje sv. Očeta, ki so naj gorečnisi častivec tega najsv. Serca.

AVXILiator! Da aVXILia, RoMaeqVe faVe: eXVrget opVs, CanVs Canet PIVs. — P. B.

V Novem mestu je bil častiti gosp. Jožef Lesjak, župnik v Sodražici, od protnikov kriv spoznan in na tri mesce v ječo obsojen. Vzrok je bila pridiga 7. rožnika 1874. Prigodila sta se bila namreč v duhovnji v kratkem času dva samomora, nesrečna samomorivca sta bila vsled novih postáv na pokopališu pokopana, ljudje so užaljeni v svojem vernem častilu godernjali, in gospod župnik jim je v omenjeni pridigi pojasnoval, kako je z novimi postavami in rekel, da niso ne duhovni in ne svitli cesar tega krivi, ako se samomorivci na pokopališu pokopujejo. Zadevni stavki, zaradi kterih je bil zaženeec obsojen, so bili boje naslednji:

Da tega nismo mi duhovni krivi, lahko iz mojih besedi sklenete, ker sem jest na sv. Rešnjega Telesa praznik, ki je ravno nesrečni samomorec v mertvašnici ležal, rekel, da jest po svojem katoliškem prepričanju drugač privolil ne bom, da bi bil ta samomorec na žegnano zemljo pokopan, kakor ako se meni sila stori, da bom primoran, kar se je tudi s tim zgodilo, da je meni bila po dopisu slavnega c. k. okrajnega glavarstva nova vladna postava v ti zadevi razodeta, po kteri je zdaj ukazano, da se samomorci na blagoslovljeno zemljo pokopavajo. Mislite si človeka, ko po poštemem potu gre, pa ga tolovaji napadejo, ko se jim braniti ne more. On bo rajši tudi vse svoje premoženje dal, kakor po nedolžnem smert storil, samo da drago življenje ohrani!

„Tudi svitli cesar ni te nove postave kriv, ker vi se čudite, da more svitli cesar tako postaviti. Tega so veliko več krivi njegovi služabniki, med kterimi so tudi taki, kteri še naše vere nimajo.“

„Cesar je dober katoličan, kar je tudi s tim na znanje dal, da je naredil s sv. Očetom papežem Pijem IX pogodbo, ki se ji konkordat pravi. Ta pogodba je pa dosti cesarskih višjih služabnikov, posebno tistih, ki ali katoliške vere ali pa vsaj cerkvenega duha nimajo, močno v oči bôdla, posebno ministra Beusta.“

„Cesar se je znajdel v enacih okolišninah, v kakoršnih se znajde večkrat dober pošten hišni gospodar, kateri želi v svoji hiši mir ohraniti in je primoran včasih tudi marsikaj poterpeti in pri svoji družini iz ljubezni do miru pregledati, zato je tudi posebno zavolj drugovercev privolil, da konkordat nič več perve veljave nima“ itd.

Porotniki so bili dobili 6 vprašanj in dve vprašanji so priterdili ter ga krivega izrekli, namreč: da je očitno izjavil (besede „Narodove“): „Cesar je sicer dober, pa on je premehek in je zoper svojo voljo postavil podpis, samo da je mir imel, kakor tudi s tem, da je cesarja primeril gospodarju, ki ima le ime gospodarja, pa drugi gospodarijo, spoštovanje do cesarja kalil.“ In pa: „da je zatoženi kriv, da je pri omenjeni pridigi ministra Beusta in njegove tovariše s slabo družino in z roparji primerjal, kateri so Njih Veličanstvo cesarja tako rekoč prisilili, da je konkordat odpravil, očitno in pred več ljudmi druge k sovražstvu zoper pojedine vladne organe gledé njih poslovanja hujskati skušal.“ —

Častiti gospod fajmošter s svojim zagovornikom žene na overženje obravnave.

Iz Št.-jurskega terga, sv. Štefana dan. (Čudovito carstvo v smertni nevarnosti.) Po polnoči za svetkom Čistega spočetja Device Marije tek. l. je začelo se v Svet-jurskem tergu nenavadno svetiti, so pripovedovali stražarji na železnici, a še le o poldnevih zapojejo nenavadno vsi zvonovi. Misleč, da juternico zvoni, molim angeljsko češenje; ker pa ne preneha zvoniti in zvonovi ne vbrano, ampak križema pojejo, se jezim, češ, da je cerkveni sluga pijan; hočem iti pokregat ga, a ko oči odprem, vidim okna razsvitljene; kmalo se za silo oblečem in stopim v drugo sobo, in tu že vidim, da „farovski marof“, namreč poslopje za hleve in shrambo sena in slame, nima strehe več, žereča rebresa visel padajo gromče v strašanski požar. „Sit nomen Domini benedictum — naj bo Božja volja!“ rečem na glas, poklekнем in gledam stermé požiralni ogenj. Zdaj vem, da me Bog obiskuje, kajti že tretjokrat v dvajsetih letih sem pogorelec: 29. listopada 1854 mi je v Terbovljah pogorel novi „marof“, 28. grudna 1864 z mervo, otavo, detaljo in raznega lesovja natlačeni kozolec, in zdaj zopet čez deset lét, namreč 9. grudna 1874, obširno poslopje s kermo za živino in orodjem za kmetištvo.

Ko me že zima trese, grem v posteljo; ob 7 mašujem; pogorišče gledat pa grem še le ob 10. Golo o-smojeno zidovje še stoji, in med njim še žari in se kadi zgorela alama in les. Na prvo stopim v goveji hlev. Tu ni pogorelo nič, ker je bil močan obok in zidan žleb s železnimi vratni ubranil, da ni ogenj prišel v hlev. Z menoj stopi še sedem oseb v hlev; ker pa sem se med požarnim smradom slabo čutil, hitim iz hleva na dvorišče, in v tistem trenutku, ko zadnja oseba stopi čez prag, se podere štiri sežnje visok sid konec poslopja na obok hleva, ga predere na vsih štirih straneh in zagromi, da se zemlja strese. Le malo trenutkov poprej in osem oseb bi bilo strašansko končanih, zmučanih in pečenih! Farmani bi obžalovali dva svojih dušnih pastirjev, pet mladih vdov bi bilo jokalo in plakalo po svojih možéh, in sedem sirot zdihovalo po svojih očeti! Meni je besedo vzelo, samo rahlo sem izgovoril: „v cerkev!“ in molcé jih gre več ljudi z menoj v hišo Božjo, ktera komaj 10 sežnjev od pogorišča stoji. V cerkvi poklekne pred altar Device Marije, ktero smo ravno štiri tedne poprej slovesno kronali. Tam se za-

hvalimo za čudovito rešenje iz očitne smertne nevarnosti, in sklenemo gorečo molitev svojo z besedami: „O Jezus in Marija, varujta nas večnega ognja!“ —

Dne sv. Štefana 1874.

Zahvala.

Ni še tako dolgo, kar je Verhniška fara izzidala, prekrasno novo farno cerkev, ki se sme kinč Kranjske dežele imenovati. Stala je veliko, ali darežljivost pobožnih, za lepoto Božje hiše še vselej vse vnetih Verhničanov je zmagala vse. in že pred leti se je reklo: Hvala Bogu, plačano je vse!

Ali nenadajma se lansko jesen oglasi nov dolg blizo 2000 goldinarjev. Groza prešine vse. Kje v donšnjih časih toliko denarja dobiti, da bi se ta dolg poplačal? Letine so slabe, zaslužba pod nič, in zdaj pride še strašen požar, ki blagostanje tako mnogim uniči. V ti stiski se obrnemo do Njih Veličastva cesarja Ferdinanda I za pomoč, in glej!, ni bilo dolgo in 300 gold. nam pošta prinese.

Obrnemo se do našega premilostljivega kneza in škofa, kot patrona naše fare, in v malo dnéh dobimo prelep dar, kakoršnega bi si ne bili upali pričakovati, namreč 200 gl. V resnici prelepi darovi!

Stejemo si tedaj v naj svetejšo dolžnost za ta, kakor za uni dar svojo naj serčnejšo zahvalo visokima darivcema očitno izreči. Bog ju varuj in ohrani še mnogo lét!

Na Verhnikih pred Svetim dnevom 1874.

M. Šlibar, dekan. — J. Krištof, ključar. — T. Javornik, ključar.

Za novo leto.

HoC obs-Cro: Pontifici Da aVXILIVM! P. B.
Moje prošnje glas je vroč: Skaži Papežu pomoč!

Za novo leto sv. Cerkev bere imenitne besede iz lista aposteljna narodov do Tita: „Prikazala se je milost Boga našega Zveličarja“. (Tit. 2.) V resnici se je prikazala milost Gospodova zlasti vsim še živečim, zakaj veliko jih je preteklo leto smert pobrala. Prikazala se je milost Gospodova posebno tudi še živečim preganjavcem in sovražnikom njegove sv. Cerkve, ktere bi bil Kristus lahko že preteklo leto poklical na odgovor za njih sovražljivosti, kakor se je nekterim v svarilni zgled res zgodilo; pa jih je še ohranil in jim čas pustil, da pogledajo z duhovnim očesom v globoko brezno, ki so si ga skopali, ter se ustrašijo in k Bogu spreobernejo.

„Dražena od nespametne in napihnjene prostosti, in v tesni zvezi s svojimi priverženci, brezbožnost obširno gospoduje,“ pravi Pij IX v častitljivem nagovoru do kardinalov letos pred Božičem. Zares resnične, pa strašne besede. Ako se ozremo v preteklo leto, vidimo po vsem svetu sovraštvo in rogovilstvo zoper Kristusovo Cerkev. Pij IX so že v 84 letu svojega življenja, v 29. letu svojega papeštva, pa v toliki svoji starosti tudi že v 4. letu svojega jetništva! Zemlja se je tresla in skale so pokale, pa grešniki so se na persi terkali o smerti Zveličarjevi zaradi storjenega hudodelstva; in ako svojega dne veliki Pij IX oči zatise, se mora vesoljni svet pretresti zavolj nedovepodljive terdoserčnosti, s katero je terl in terpinčil v mnogem oziru naj blagšega in naj imenitnišega Kristusovih namestnikov na zemlji. In kako stanovit, kako neprestrašen, pa ob enem kako ponižen in pohleven, ves v Božjo voljo udan stoji Pij IX v sredi med bučečimi viharji! Kako dobrotljiv usmiljen je pa tudi res Bog, da nam v tacihi hudih časih tako močno-serčnega in svetega naj višega pastirja ohrani toliko lét na stolu sv. Petra, kolikor nobenega družih naslednikov njegovih ohranil ni! Kolike zmešnjave bi utegnile na-

stati, ako bi ga Bog v teh viharjih poklical iz sveta, na kar sovražniki Kristusove Cerkve s sramotno svojo pohlepnostjo že toliko lét prežé. Gotovo bi preganjavci sv. Cerkve gledali kacega volka posaditi na Petrov stol, in ker bi Cerkev pa pravega naslednika si izvolila, bi imeli laži-papeža zraven pravega, kar se je včasi ob hudih časih že zgodilo. Bog obvari Cerkev še take nesreče, in ohrani nam Pija IX še veliko lét, da po mnogem terpljenji sv. Cerkve tudi še njeno zmago doživi.

Ker pa je preteklo leto terpela glava sv. Cerkve, so terpeli z njo tudi njeni udje. Zaznamnjali so sedanji vriš zoper Cerkev z imenom „kulturna“ ali „omikalna borba“. Omikovanje je novodobnikom to, da išejo pomočkov, s katerimi bi Kristusovo vero in njene služabnike povsod odrivali in v slabo ime pripravili. Na Nemškem je to leto gnanje na to merilo, da so s pomočjo Cerкви sovražnih postav Cerkev in njene služabnike po premnogih potih peklili, terpinčili in preganjali, ječe s škofi, mašniki in zvestimi katoličani napolnovali, škofo rubili in za denar globili, kar so le mogli, ker so bili Bogu bolj pokorni kakor ljudem. V Treviru so duhovna celo od altara odtergali in zaperli. Veliko katoliških družb so vsled znanega Bizmarkovega napada razgnali, dasiravno so bile zaradi tega čisto nedolžne, in kričali so nad vernimi katoličani, ki jih z „ultramontanci“ pitajo, vohunili po vrednijah katoliških časnikov ter časnikarje terli, tožili, zapirali. Koliko redovnikov, domačih sinov, je bilo pregnanih iz njih lastne domovine! Z vstanovljenjem civilnega zakona in tako imenovane „duhovske sodnije“ v Berlinu (v kateri bodo krivoverci in brezverci katoliške zadeve obravnavali in sodili) je Bizmark oskerbel, da teh razporov in tega mučenja sv. Cerkve tudi zanaprej ne bo še konec. Bizmark, duša tega počenja, je sam spoznal: „Jest sem najbolj in najhuje sovražen mož v Evropi“, in vendar ga duh zlobnosti le naprej žene v hudem.

Nemški veter prepihuje tudi mnoge druge kraje z enakim duhom. Na Švicarskem ni bolje kakor na Nemškem; škofo in veliko mašnikov so lažiliberalci pregnali, in celo čisto katoliške okrajine na Juraškem so zročili odpadnikom v roke. — Kako se godi po Laškem, je popisoval skor vsak list „Zgod. Danice“ preteklo leto; neštivilne so cerkvene posestva, ktere je „omikovalna“ in „edina Italija“ pograbila, neštivilne druge krivice, ktere je Cerkev terpela, neštivilne butare, ktere ljudstvo tarejo. Še najhujši pa je škoda, ktero je Cerkev terpela v svojih otrocih po mnogih krajih. Koliko je bilo spridenih, pohujšanih po brezbožnih časnikih, knjižurah, zopercerkvenih družbah itd. po mnogih deželah. (Celo že z lažnjivo „pratiko“ so se spravili nad slovenski narod, in trosijo z njo najgerši laži čez papeža, in katoliške svetišča.)

V tacih okoliščinah se ni čuditi, da se tudi izmed priprostega ljudstva sliši dan na dan več zanikarnost in hudodelstev, morij, pobojev, samomorov, ropov, tatinstev itd. Dosti bi se dalo še pisati o slabem sadu, ki ga je rodil liberalizem minulo leto, ker pa je že brez tega odveč znano, naj prejenjamo.

Vse to in tako so poskušnje, so vojske sv. Cerkve, iz katerih pa, kakor vselej, boše tudi zdaj sv. Cerkev izšla s toliko večji častitljivostjo in zmago, kolikor večje je bilo ali še biva njeno terpljenje. Zato pa med vsimi ljudmi na zemlji ni bolj mirnega in pohlevnega terpina, kakor veliki mučenec Pij IX s svojim neomahljivim zaupanjem v previdnost Božjo, v gotovo pomoč in poslednjič — v zmago. Bodimo tudi mi mirni in terdno zaupljivi v Kristusa, ki ne bo zapustil ne nas in ne svoje neveste, sv. Cerkve, ktero je vstanovil s predrago kervjo svojega lastnega serca. Zraven tega pa vsak dan molimo, da bi Bog usmiljenja in dobrote obkrajšal Cer-

kvi in zvestim vernikom čas njih grenkega terpljenja in bridkega poskušanja.

Božična.

Za šolarčike in mladino.

Šolarček.

O Jezusček mladi, glej šolarčike!
Pri jaslicah radi častili bi te.

Jezusček.

O pridi le k meni, nedolžna mladost,
V ljubezni iskreni ti moja radost!

Zbor.

Oj Detice sveto, o Jezusček naš!
Pojemo ti vneto, sej rad nas imaš.

Šolarček.

Kaj tebi bi dali, ne vemo zarés
Mi revčiki mali, ki Kralj si nebés.

Jezusček.

Marljivi bodite, grešiti nikar!
Me serčno ljubite, to ljub mi je dar.

Zbor.

Oj Detice sveto itd.

Šolarček.

Ko solnce leskeče tvoj sveti obraz,
Telesce trepeče — na slamci je mraz.

Jezusček.

Zato naj milotno bo vaše sercé,
Ubožcem dobrotno, ki revo terpé.

Zbor.

Oj Detice sveto itd.

Šolarček.

Tvoj nauk spolnili vsi bomo zvestó,
Vse božce ljubili: nam bratci so.

Jezusček.

Kar njim bote dali, kot za-se sprejmém,
Po smerti vam zali odprem Betlehem.

Zbor.

Oj Detice sveto itd.

Šolarček.

Marija premila, češena si ti,
Ker si podarila nam Kralja časti!

Jezusček.

Oh, njeno češenje mi serčna je slast,
Ki v večno življenje vas pelje in čast!

Zbor.

Oj Detice sveto itd.

Radoslav.

Razgled po svetu.

Avstrijsko. Deržavni zbor se zopet snide 20. prosinca in bode zasedoval do 20. sušca. Deželni zbori se menda pričnó po Veliki noči in bodo terpeli do Binkošti. Kimoveca ali vinotoka se imate sniti delegaciji (zboru za skupno vlado med Cis- in Translitavo).

Postava za odpravo učnine na Krajskem je poterjenja.

Rimsko. Sv. Oče so 21. grudna sprejeli od kardinalov božično vožilo in so mnogim škofijam nove

vikše pastirje izvolili. O tej priliki so imeli priserčen govor do sv. zbora in novoizvoljenih škofov v katerem so med drugim omenili, kako bi v sedanji zmešnjavi nekteri goreči radi ljuliko poruvali izmed pšenice; toda gospodar tega zdaj še ne pusti. Prišel pa bode čas gotovo, da bodo dobri imeli prosto pot v nebеса, hudobni pa bodo šli vekomaj gorét v neugasljiv ogenj v peklu. Dokler pa terpi zemeljsko popotvanje, morajo dobri pomešani biti med hudobnimi; hudobni, da dobre v poterpežljivosti vterjujejo; dobri pa, ne le da bodo enkrat osramotovali hudobne, temuč da se tudi zdaj veselé nekolicih zmag svete Cerkve. Taka zmaga, kakor izpeljujejo nadalje, je spreobrnjenje neke visoke osebnosti, povernjenje več tisučev razkolnikov v sv. Cerkev na Jutrovem, ki so zapustili zmote Focijeve in njegovih naslednikov in si zdaj v čast štejejo, da so postali katoličani. (Slišite, družniki bratovščine sv. Ciril - Metoda? Vaša molitev sad rodi!)

Nove škofo opominjajo sv. Oče, ako najdejo bolnika, ki želi zdravila, kakor uni zraven tonva pri Jeruzalemu, da naj pomoč delé. Naj od duhovnov otresejo dušno mlačnost, naj jih ogrejejo z opominom, da za zgubljene duše bodo mogli Bogu odgovor dajati; resno naj govore tistim, ki nemarno pušajo vsak neréd, boječi se zamere ljudi; naj ji povedó, da tako se Bogu zamerijo, in da ne vsi, ki kličejo: *Domine, Domine, intrabunt in regnum coelorum*.

Listek za raznoterosti.

Božičnico, pri božičnem drevesu in jaslicah, obhajali bodo rokodelski gg. pomočniki Novega leta večer ob 6; rokodelski mladenčji pa sv. Kraljev večer ob 5. Te veselice so vselej prav mične in priserčne in vredno je se jih vdeležiti, komur je dano.

Počitnice gg. bogoslovcem so podaljšane do 3. pros. druge šole so se zopet pričele v torek, 29. grud.

Vnetje vratu, prehudi sovražnik otrokom, še zmirom razsaja po Ljubljani; en sam dan jih je bilo 8 v mertvašnici. Tudi več odraslih je že imelo to bolezen.

Koze so sa prikazale pri sv. Katarini.

Jezičnik-a že dvanajsti letnik je dal na svitlo g. profesor Jož. Marn. Obsega pa letošnji, zvezek (v knjižnici „Tovarševe“ oblike, iz katerega je ponatisnjen) na 84 straneh pojasnovanje obširnega slovstvenega djana ranjcega dekana in literata Petra Hicingerja. Kdor se peča za slovstvo naše in za slavnega Hicingerja, naj si gleda delo zdaj pridobiti (upamo, da nekaj več iztisov je dal gosp. profesor za prijatelje napraviti); čez kaj časa bi ga zastonj iskal. Ob koncu „Jezičnik“ Postojščanom, Teržičanom, Matici in sploh slovenskemu narodu v spomin kliče, da tako slavni mož našega naroda še nima dostojnega spominka.

Zahvala Mariji. Misli mi že celi Advent ne dajo miru, torej vam pošljem naslednje verstice; storite potlej po svoji previdnosti. — Za Bogom najperva čast v nebesih in na zemlji gre „Naši ljubi Gospej presv. Serca“ in vedni Pomočnici (zlasti) na vsih v njeno čast posvečenih krajih, posebno na velikem sv. Božjem potu v Marijnem Celji, kjer je mene že tolikrat ušlišala. Oh res, iz dna serca in iz vse moči naj ji zakličem: Češenje, hvala, ljubezen za toliko obilnost meni in mojim ljubim svojcem in v molitev zročnim, ker skazala nam je svojo materno ljubezen, v dušnih in telesnih težavah, potrebah in nadlogah nam je čudovito pomagala, in upam, da smém reči, da moje raztresene prošnje, pa polne zaupanja, nikoli ni zaverгла. Oh, ko bi mi bilo dano vse človeške serca z ljubeznijo, češenjem in hvalo do Nje vžgati. —

Darovi prihodnjič.

Vabilo k naročevanju na cerkveni list: „ZGODNJA DANICA“ za leto 1875.

Komur je le kolikaj malo mar za katoliško življenje in za to, kar se v cerkvenem oziru zlasti na Slovenskem, pa tudi sicer po svetu godi, dandanašnji brez cerkvenega časnika nikakor ne more biti. „Zgodnja Danica“ v tem oziru po zmožnosti dela, zato se smemo trdno zanašati — ne le da se bode ohranila, temveč se čedalje bolj razširjala med našim narodom. Pripravljenih in osnovanih imamo že precej lepih in prav koristnih tvarin za prihodnje leto.

„Koledar“, ki se je častitim bravcem tako močno prikupil, se bode v drugi obliki nadaljeval. Le enega samega svetnika ali svetnice življenje bode namreč vsak teden obširniše popisano, (to je, tacega, ki to leto ni bilo še popisano), o družih za vsak dan se bode le kaj malega povedalo, ter ne bode prazno ime stalo. Tako so „novi koledar“ osnovali dosedanji popisovalec p. n. gospod kanonik J. Volc in tudi začetek prav lepo že izdelali.

Naš posebno marljivi pisatelj gospod Janez Volčič nam je izročil precej obširen, času čisto primeren spis: „Cvetlice, posvečene Naši ljubi Gospej presv. Serca“, ki se prične precej z novim letom. Tudi nova podružnica „Naše ljube Gospé“ v stoljni cerkvi utegne v kratkem obilno lepe tvarine tegnititi za naš cerkveni list.

Podučljiva in ob enem zanimiva bode daljši „naravoslovsko-versko-zgodovinska črtica z napisom: „Kača“, ki jo je izdelal po Gaumu („der heil. Geist“) č. gosp. M. S., eden naj čerstevjših pisateljev na Primorskem, in smo spis prihranili za l. 1875.

Cerkvena kronika bode v „Danici“ tudi nadalje svoje predale imela ter marljivo se zbirale imenitniše dogodbe po Slovenskem v cerkvenem, pa tudi v drugim oziru.

Ker bo „koledar“ to leto manj prostora jemal, bode moč ozir imeti tudi na mnogotere druge, zlasti času primerne spise, na kritično pretresovanje raznih dogodb, na razgled po daljnem svetu, in na manjši spodbudljive spiske, kakor na „Iskrice“, ki se bodo od sih dób hitreje nadaljevale. Posebno bodi prijateljom priporočen oddelek „Listek“ za kratke novice nekterih verstic, ki jih sleherni brez truda lahko pošilja.

Vsim prijateljom in naročnikom našega cerkvenega lista, posebej še gospodom dopisovalcem, izrekamo naj priserčniši zahvalo in „Bog plačaj!“ Prosimo, naj vsi „Zgodnji Danici“ ostanejo zvesti ter naj pristopi v vsakem oziru še veliko novih. Zadevne čast. gospode lepo prosimo, da bi nam tudi dalje „duhovske spremembe“ pridno pošiljali, s čimur močno vstrežajo vsim Slovencem.

Zdaj pa vsem: Srečno, veselo novo leto in Božja pomoč!

Ceno lista glej na prvi strani.

Vredništvo in založništvo.